

Jaarverslag 2018

Secretariaat
Provincialeweg 37
5835 CZ Beugen
W www.zorgomboerentuinder.nl
E info@zorgomboerentuinder.nl

Inhoud

1.	Voorwoord voorzitter Piet Boer.....	3
2.	Organisatie en profiel Zorg om Boer en Tuinder	4
3.	Opleiding en training.....	6
4.	Communicatie	7
5.	Sponsoring.....	9
6.	Financiën	10
7.	Regio's	11
8.	Hulpvragen	13
9.	Afscheid en terugblik	14
10.	Organisatie stichting Zorg om Boer en Tuinder Nederland	15

1. Voorwoord voorzitter Piet Boer

2018 is een bewogen jaar geweest in de landbouw en binnen Zorg om Boer en Tuinder.

Zorg om Boer en Tuinder bestond eind 2018 30 jaar en is nog steeds relevant en springlevend. We hebben ons jubileum benut om aandacht te vragen voor de problematiek in de agrarische sector, waar boeren en tuinders onder steeds grotere druk komen te staan en waarbij helaas steeds meer boeren in de knel komen.

Al 30 jaar geven onze vrijwilligers hulp aan boeren en tuinders in de knel. Hulde daarvoor aan al onze vrijwilligers. Dat hun werk hard nodig is, blijkt ook dit jaar weer eens, te meer gezien het aantal hulpvragen van 119 dit jaar.

Per 1 april 2018 ben ik toegetreden tot het bestuur van Zorg om Boer en Tuinder en heb ik de organisatie leren kennen als een organisatie van bevlogen en zeer betrokken vrijwilligers, die zich het lot van boeren en tuinders in de knel erg ter harte nemen en onbaatzuchtig steun verlenen.

Afgelopen jaar hebben 13 nieuwe vrijwilligers onze organisatie versterkt en zijn ze na het volgen van de basistraining inzetbaar om hulp te bieden en tevens Zorg om Boer en Tuinder meer naamsbekendheid te geven in hun omgeving.

Belangrijke thema's van vorig jaar en dit jaar zijn: aandacht voor de zorgvraag in de agrarische sector, het vergroten van onze naamsbekendheid en het versterken van onze financiële positie.

Naast de hulp, die onze vrijwilligers bieden, vragen we als Zorg om Boer en Tuinder aandacht voor de kloof tussen de hulpvragen in de agrarische sector en de sociaal maatschappelijk hulpverlening. In de media is er steeds meer aandacht voor deze problematiek en ook de minister van LNV besteedt er aandacht aan.

Een mooi initiatief om te komen tot een meer gestructureerde aanpak is het project Agrozorgwijzer van NZO LTO en Zorg om Boer en Tuinder. Als Zorg om Boer en Tuinder zetten we ons in voor een actieve rol van de erfbetreders in het signaleren van potentiële hulpvragen. De erfbetreders komen regelmatig op de agrarische bedrijven en kunnen mensen in contact brengen met onze vrijwilligers of andere hulpverleners.

Tot slot wil ik iedereen bedanken, die het werk van onze vrijwilligers mede mogelijk maakt en wil ik vooral ook onze vrijwilligers bedanken voor hun inzet.

Piet Boer
Voorzitter

2. Organisatie en profiel Zorg om Boer en Tuinder

Dit jaar is het ingezette beleid Koers 2020 verder uitgebouwd. De wetgeving op het gebied van privacy (AVG) en de voorwaarden om als vrijwilliger te functioneren hebben ertoe geleid dat alle 50 vrijwilligers de vrijwilligersovereenkomst hebben getekend.

De Koers 2020 kenmerkt zich met de volgende speerpunten:

- **Financiering** (borging continuïteit, deskundigheid en het faciliteren van de vrijwilligers)
- **Opleiding en training** (borging expertise en kwaliteit vrijwilligerswerk)
- **Communicatie** (verbinding landelijke organisatie met de regio's, borging transparantie binnen de organisatie en profilering van en signalering door de organisatie)
- **Naamsbekendheid** (door middel van publicaties, netwerken en deelname aan initiatieven zoals Agrozorgwijzer).

Missie

Wij zetten ons in voor mensen in de agrarische wereld, die problemen ervaren. Zelfredzaamheid en weerbaarheid zijn daarbij het uitgangspunt.

Visie

Dit doen wij door laagdrempelig en onafhankelijk een luisterend oor te bieden, het zijn van een klankbord en van een wegwijzer voor mensen uit de agrarische wereld. We doen dit kosteloos.

De kracht van Zorg Om Boer en Tuinder

Veel boeren, tuinders en hun gezin ervaren een toenemende druk vanuit de sector en de samenleving. Om te voorkomen dat de druk te hoog oploopt, helpt het om een gesprek te voeren met een maatje, zoals een vrijwilliger van Zorg om Boer en Tuinder. Voor veel mensen is dit de eerste stap in het zoeken naar hulp.

Bij stichting Zorg Om Boer en Tuinder werken 40 vrijwilligers, verdeeld over vier regio's en met een landelijk bestuur. De vrijwilligers voeren laagdrempelige gesprekken met boeren, tuinders en hun gezinsleden, die op sociaalemotioneel gebied problemen ervaren, mede als gevolg van hun leven en het werken als agrariër.

Onze waarde voor boeren en tuinders

- Contact met een maatje (aandacht, aanwezigheid, herkenning)
- Luisterend oor
- Kosteloos
- Onafhankelijk
- Laagdrempelig
- Ervaringsdeskundigen en/of grote betrokkenheid bij de sector

Onze waarde voor het agrarische bedrijfsleven

- Ondersteuning van boeren en tuinders op sociaal-emotioneel vlak is noodzakelijk voor een gezonde sector, waarin de zorg voor dieren en het leveren van kwaliteit voorop staan. Daarbij is het welzijn en welbevinden van agrarische ondernemers en hun gezin cruciaal.
- Vrijwilligers van Zorg Om Boer en Tuinder ontlasten de overige erfbetreders:
 - * zijn getraind in het voeren van gesprekken
 - * hebben/nemen de tijd om in gesprek te gaan
 - * beschikken over een groot netwerk om te kunnen doorverwijzen
- Tijdig het gesprek aangaan, werkt preventief; het voorkomt in veel gevallen het verder afglijden van ondernemers en het ontstaan van aandachtbedrijven.

Onze waarde voor de samenleving

- Steun bieden aan agrarische ondernemers met een sociaalemotionele problematiek voorkomt in veel gevallen vereenzaming en zorgt dat mensen onderdeel van de samenleving blijven.
- Verweven van boer en samenleving (verbinding met reguliere hulpverlening, gemeenten, kerken, etc.)

Positie Zorg Om Boer en Tuinder in het zorgnetwerk

Eerste stap - Contact met de vrijwilligers van de stichting is voor boeren en tuinders de eerste stap. De vrijwilligers bieden een luisterend oor en schakelen, wanneer gewenst, hulp in voor/met de ondernemer.

Inzet netwerk - Wanneer een ondernemer meer nodig heeft dan een luisterend oor, dan verbindt een vrijwilliger hem/haar met bijvoorbeeld een financieel expert, (agro)coach, mediator en/of het reguliere zorgnetwerk, zoals de huisarts, de GGD/GGZ, etc.

Blijvende steun - Zorg Om Boer en Tuinder draait op vrijwilligers, die jaar in, jaar uit klaar staan. Sponsoring maakt het mogelijk om de kosten voor vervoer, trainingen en verdere professionalisering te dragen. De vrijwilligers hebben vaak een rol in (tijdelijke) overheidsprojecten, waarbij ondernemers gesteund worden, maar wanneer een project is afgelopen, is dat niet het einde van de hulp, die Zorg Om Boer en Tuinder kan bieden.

3. Opleiding en training

De agrarische wereld wordt steeds complexer. De praktijk leert ons dat training en bijscholing onmisbaar zijn geworden. In april 2018 is de basistraining voor de nieuwe aspirant-vrijwilligers wederom gestart. Voor nieuwe vrijwilligers is het volgen van de basistraining verplicht. In totaal hebben negen vrijwilligers de cursus met goed gevolg afgelegd. Tevens is er een vervolgtraining aangeboden aan de reeds actieve vrijwilligers.

De thema's van de cursus zijn onder meer:

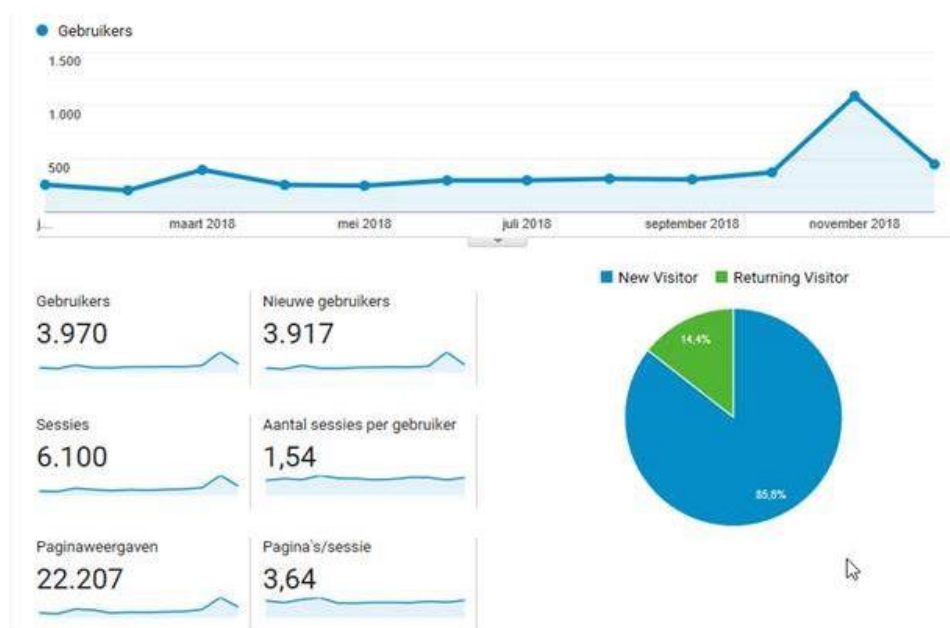
- Kan ik een luisterend oor zijn
- Gespreksvaardigheden
- Zicht op je eigen persoonlijkheid
- De dynamiek van een agrarisch familiebedrijf
- Omgaan met suïcide
- Boerencultuur
- Oefenen met casuïstiek

De ervaringen van de deelnemers zijn positief. Het uitwisselen van kennis tussen nieuwe en ervaren cursisten heeft een toegevoegde waarde voor de nieuwe vrijwilligers. Dit jaar is ook gestart met een training voor de regiocoördinatoren, die een belangrijke en steeds meer omvattende rol vervullen in de regio's.

4. Communicatie

Naamsbekendheid is een belangrijk speerpunt en het is onderdeel geworden van de in- en externe communicatie om ook de naamsbekendheid van Zorg om Boer en Tuinder te bevorderen met onder meer als resultaat meer hulpvragen.

In 2018 bezochten bijna 4.000 (unieke) bezoekers de website www.zorgomboerentuinder.nl. Het effect van communicatieactiviteiten, zoals artikelen en de nawerking van de Nieuwsuur-reportage, is duidelijk zichtbaar: in november was er een piek van ruim 1.000 bezoekers. In totaal bekeken alle bezoekers ruim 22.000 pagina's in 2018.

Pagina	Paginaweergaven
/	1.928
/hulpvrager/regios/	628
/vrijwilliger/	446
/hulpvrager/regios/regio-oost/	259
/hulpvrager/	234
/wie-zijn-wij/landelijk-bestuur/	230
/wie-zijn-wij/	229
/contact/	217
/uitgelicht/	195
/hulpvrager/ervaringsverhalen/	186

Met het aantreden van de nieuwe voorzitter en de publicaties omtrent zijn benoeming is de bekendheid van Zorg om Boer en Tuinder toegenomen. Het netwerken zowel op bestuurlijk als regionaal niveau begint zijn vruchten af te werpen. De regio's krijgen alle support om hun boodschap uit te dragen. Regionaal en landelijk zijn contacten gelegd met onder andere de Land- en Tuinbouw Organisaties (LTO Nederland, ZLTO en LTO Noord), Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Ook zijn er contacten gelegd met de GGZ, gemeenten en de Belgische zusterorganisatie Boeren op een Kruispunt. Andere netwerken, zoals Boerenkans en bijeenkomsten voor erfbetreders zorgen daarnaast ook voor een intensievere samenwerking.

De promotie op de beurs in Hardenberg werd als een succes ervaren en is voor herhaling vatbaar. De twee bijeenkomsten in april en november van de landelijke vrijwilligersdagen stonden in het teken van het aantreden van de nieuwe voorzitter Piet Boer en het aftreden van de interim-voorzitter Hanneke Meester. Zorg om Boer en Tuinder is haar erkentelijk voor de inzet en het enthousiasme, waarmee zij Zorg om Boer en Tuinder door een moeilijke fase heeft geloodst. Zij neemt in het bestuur de functie van Landelijk Coördinator op zich.

Tijdens haar afscheid als vrijwilliger op de vrijwilligersdag in november kreeg Agnes te Molder terecht aandacht voor het vele werk dat zij voor Zorg om Boer en Tuinder heeft gedaan.

Op deze dag werd ook het jubileum van Zorg Om Boer en Tuinder gevierd. Het is 30 jaar geleden dat in Noord-Brabant de eerste stichting Zelfhulp Organisatie Bedrijfsbeëindigers werd opgericht. Na de uitrol is er inmiddels een landelijke dekking en bieden de vrijwilligers van Zorg Om Boer en Tuinder een luisterend oor met betrekking tot de diverse onderwerpen en vragen. De organisatie is nog steeds nodig in een sector, waarin veel speelt en het voor mensen moeilijk is zich staande te houden.

Activiteiten op het gebied van de communicatie:

1. Theaterproductie Maalkop. Dit is een theatervoorstelling over het leven van een boer. Het is mooi om te zien hoe theatermakers naar onze sector kijken. Zij maken een gedegen studie van het onderwerp, dat zij willen uitbeelden. Daarna laten ze op indringende wijze zien wat er zoal gebeurt, zonder daar een oordeel over te geven.
2. Uitzending Nieuwsuur over de preventie van suïcide in de agrarische sector.

Deelname landelijke projecten en activiteiten

- Project Agrozorgwijzer (NZO, Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren, LTO en Zorg om Boer en Tuinder) onder meer de ontwikkeling van gatekeepertrainingen voor erfbetreders en een digitale agrozorgwijzer (website)
- Werkgroep 'Kloof hulpverlening ↔ agrarische sector en het ministerie van LNV
- Samenwerking 113 met betrekking tot de preventie van suïcide onder meer een presentatie tijdens het landelijke congres in Leeuwarden

5. Sponsoring

De kosteloze inzet van alle 50 vrijwilligers brengt wel kosten met zich mee en vraagt een financiële bijdrage voor reiskosten, opleiding en secretariaat. De bijdragen in gelden en natura van bedrijven, organisaties en particulieren zijn daarbij onmisbaar.

In 2018 is het werk van Zorg om Boer en Tuinder mede mogelijk gemaakt door:

- Rabobank Nederland
- LTO Noord
- Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)
- FrieslandCampina
- Vion
- Forfarmers
- Agrifirm
- Countus accountants en adviseurs
- Wiersma Reitsma Stichting
- Flynth adviseurs en accountants
- Anitya-Kranengoor
- Benthem Gratama Advocaten
- Reijngoudt Rentmeesters
- Gemeente Lochem
- Bijdragen van particulieren, kerkelijke instanties en gemeenten

De sponsoren zijn over het algemeen erfbetreders en het is goed om te zien en te ervaren wat Zorg om Boer en Tuinder kan betekenen en op welke wijze ons werk kan ondersteunen.

6. Financiën

Stichting Zorg om Boer en Tuinder

BALANS
per 31 december

Activa	2018	2017
Bank	€ 71.178,27	€ 72.234,95
Debiteuren	€ 13.901,48	€ 24.423,88
Totaal	€ 85.079,75	€ 96.658,83

Passiva	2018	2017
Kapitaal	€ 85.079,75	€ 96.658,83
Totaal	€ 85.079,75	€ 96.658,83

Stichting Zorg om Boer en Tuinder

Resultatenrekening 2018

Inkomsten		Uitgaven	
Rente	€ 4,15	Hulpvragen	€ 18.729,68
Rabobank	€ 12.401,48	Communicatie	€ 2.763,35
Friesland/Campina	€ 10.000,00	Coaching & Training	€ 21.355,10
Vion	€ 5.000,00	Vrijwilligersvergoedingen	€ 10.800,00
Wiersma Reitsma Stichting	€ 6.200,00	Algemene kosten	€ 6.774,05
Stg Anitya	€ 3.000,00	CRM	€ 2.266,98
Gemeente Lochem	€ 2.500,00		
Countus Accountants	€ 1.500,00		
Reijnjoudt Rentmeesters	€ 1.000,00		
Donaties	€ 2.404,45		
Werk voor derden (NZO)	€ 7.100,00		
Tekort	€ 11.579,08		
Totaal	€ 62.689,16	€ 62.689,16	

7. Regio's

De kerntaken van Zorg om Boer en Tuinder liggen in de regio's dichtbij de boerenbedrijven. De vrijwilligers, die de omgeving en cultuur kennen, kunnen de hulpvrager op gepaste wijze van dienst zijn. Het luisterend oor, de laagdrempeligheid, de onafhankelijkheid bieden de vertrouwensbasis voor een goed gesprek, waarin de hulpvrager zijn of haar gespreksonderwerp kan voorleggen.

Oost

Henk Slagman doet verslag:

In de loop van 2018 hebben we 35 nieuwe hulpvragen gehad. De aard van de vragen zijn zeer divers van sociaal/emotioneel tot bedrijfsvoering. De vragen komen op verschillende manieren bij ons binnen. Via erfbetreders, zoals zuivelorganisaties en accountantskantoren, familie en bezorgde bureaus en vrienden.

Meestal komen de vragen niet op het moment dat er problemen in de pers komen bijvoorbeeld bij de Fipronil-affaire of de fosfaatregelgeving. Maar de vragen komen veelal later op het moment dat de praktische problemen zijn opgelost of een plaats hebben gekregen binnen het bedrijf. Er komt dan weer ruimte om over een en ander na te denken. Dan komen de vragen: Hoe kan ik dit voorkomen? Dit wil ik niet weer mee maken. Is dit het moment om een andere weg in te slaan?

Naast het contact dat vrijwilligers onderhouden in het kader van de hulpvragen zijn er ook verschillende vrijwilligers, die in hun netwerk Zorg om Boer en Tuinder onder de aandacht brengen. Contacten met gemeentes en erfbetreders worden gelegd en onderhouden. Op de landbouwbeurs in Hardenberg mochten we bij Benthem Gratama Advocaten in hun stand staan. Dat heeft ook weer nieuwe contacten opgeleverd zowel hulpvragen als nieuwe vrijwilligers. De afgelopen jaren is er veel gebeurd in onze regio. Er heeft een aantal vrijwilligers afscheid genomen van Zorg om Boer en Tuinder. Hierbij wil ik de naam Agnes te Molder niet onvermeld laten. Zij was vanaf het eerste uur betrokken en zij heeft veel voor Zorg om Boer en Tuinder Oost betekend. Zowel het aantal hulpvragers als aspirant-vrijwilligers is toegenomen. Zo hebben acht nieuwe vrijwilligers de basistraining gevolgd en zij worden inmiddels ingezet.

Ook voor 2019 zijn er zes nieuwe belangstellende aspirant-vrijwilligers. Hierdoor hebben we voldoende geschoolde vrijwilligers voor de toekomst.

Samen met Zorg om Boer en Tuinder Noord zijn we betrokken geweest bij het project Maalkop. We hopen dat we in 2019 deze voorstelling ook in het oosten van het land kunnen krijgen.

Noord

Claudia Hooiveld doet verslag:

Er is veel aandacht besteed aan de naamsbekendheid door middel van het geven van presentaties en interviews, onder meer bij enkele LTO Noord-afdelingen (Noordoostpolder en Workum, Rabobank Nooroostpolder, Leek en Heerenveen en een artikel geplaatst in het blad van de Bond van Landpachters en Eigen grondgebruikers (BLHB). Daarnaast heeft het participeren in de voorstelling Maalkop een positieve bijdrage geleverd aan de naamsbekendheid. Zo heeft Zorg om Boer en Tuinder ook in 2018 weer een actieve trekkersrol gehad in het netwerk BoerenKans Noord. Twee

mooie bijeenkomsten met een hoge opkomst van erfbetreders. Op deze bijeenkomst zijn de thema's Suicide agrarische sector en Agrozorgwijzer onder de aandacht gebracht.

Zuid

Wim Verbeek doet verslag:

De trend is dat er meer hulpvragen binnen komen met name in de melkveehouderij.

Het netwerken in de huidige tijd is een belangrijk onderdeel geworden van Zorg om Boer en Tuinder. De onafhankelijke en kosteloze inzet van de vrijwilliger heeft voor de hulpvrager een onderscheidend kenmerk ten opzichte van de professionele dienstverlening.

Begin dit jaar is er op het symposium van het stichting Ondernemers Klankbord (OKB) Limburg een presentatie gegeven door de regiocoördinator Zorg om Boer en Tuinder Zuid. Het doel is om meer bekendheid in Limburg te verkrijgen en een nauwere samenwerking met het OKB te verwezenlijken. Met verschillende gemeenten zijn bijeenkomsten gehouden voor ondersteuning aan stoppende agrariërs of ondernemers, die nog geen keuze hebben kunnen maken. Met de ZLTO zijn er twee bijeenkomsten gehouden, die tot een verdere samenwerking leiden. Het aantal vrijwilligers in Zuid is met twee toegenomen. Deze vrijwilligers hebben de cursus gevolgd.

In februari heeft onze vrijwilliger Johan Bastiaanse aangekondigd om na vele jaren, naast praktiserende vrijwilliger, ook de functie van penningmeester vervuld te hebben, afscheid te nemen. Op de regiovergadering hebben we Johan bedankt voor zijn vele werk, grote betrokkenheid en trouw aan Zorg om Boer en Tuinder.

West

Wim Biemans doet verslag:

In de regio West hebben vier actieve vrijwilligers zeven hulpvragen behandeld. De hulpvragen hadden vooral betrekking op problemen, die de toekomst van bedrijven raakten: geen opvolging, geen ruimte voor groei, uitzichtloosheid en, vaak als gevolg van de genoemde onderwerpen, problemen met de zorg voor dieren. In enkele gevallen is het bieden van een luisterend oor in combinatie met het delen van eigen ervaring de oplossing. In andere gevallen was een doorverwijzing noodzakelijk. In april van dit jaar heeft zich een nieuwe vrijwilliger aangemeld, die direct kon aanschuiven bij de basistraining en deze inmiddels heeft afgerond. Door de omvang van het gebied (Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland) en het geringe aantal vrijwilligers, hun woonplaats en hun achtergrond is het moeilijk gebleken structureel te werken aan de naamsbekendheid in de regio. Het blijft als prioriteit op de agenda staan.

8. Hulpvragen

Het totaal aantal hulpvragen in 2018 is gelijk gebleven aan 2017. De aanleiding om contact te zoeken met een vrijwilliger van Zorg Om Boer en Tuinder is vaak het verliezen van zicht op de situatie, waarin je als ondernemer of mens verkeert, en de onzekerheid over de toekomst, bedrijfsmatig en/of persoonlijk. Dit kan zich uiten in ontkenning, isolement of juist agressie of zich afzetten tegen....

Het reguliere aanbod van de hulp- en (agrarische) dienstverlening wordt zich steeds meer bewust van 'de vraag' van de agrarische sector en dat leidt tot meer samenwerking onder andere met ZOB binnen het netwerk. Daardoor kan de ZOB-vrijwilliger zich specifiek richten op haar kerntaak: *een luisterend oor!* Onze hulp richt zich met name op het bespreekbaar maken en de bewustwording van de situatie, waardoor mensen in beweging durven te komen.

	Totaal	Regio Noord	Regio Oost	Regio Zuid	Regio West
Hulpvragen	119	17	55	40	7
Gesprekken	239	45	81	97	16

Het aantal hulpvragen is een combinatie van lopende en nieuwe hulpvragen. Zo zijn in regio Oost in 2018 31 van de 55 hulpvragen nieuw en in regio Zuid waren in 2018 8 nieuwe hulpvragen.

Melkveebedrijven en varkensbedrijven in zwaar weer vroegen met name aandacht. De duur van de trajecten varieert van enkele weken tot maanden.

Met gesprekken bedoelen wij zogenaamde 'keukentafelgesprekken' tussen de hulpvrager en de vrijwilliger, meestal letterlijk bij de hulpvrager thuis aan de keukentafel, maar soms ook op locatie bij bijvoorbeeld de bank, de accountant, de gemeente, etc. in het kader van de begeleiding en de ondersteuning.

Daarnaast zijn er telefonische contacten tussen hulpvragers en vrijwilligers, die kunnen leiden tot een vervolg in de vorm van een keukentafelgesprek. Maar deze telefonische contacten zijn soms ook voldoende als eenmalig contact, waarbij vooral het 'luisterend oor' belangrijk is of de bevestiging dat iemand 'op de goede weg zit'.

Problematiek:

Financieel	54
Gezondheid	12
Psycho/Sociaal	16
Gezin/Relatie	12
Werkdruk	11
Bedrijfsbeëindiging	14
Hoe verder?	14
Planologie/Vergunningen	7
Opvolgingsproblemen	5
Dierenwelzijn	2

9. Afscheid en terugblik

Nu we beiden dit jaar gestopt zijn met onze werkzaamheden voor Zorg om Boer en Tuinder willen wij u graag een korte terugblik geven over onze 'ZOB-tijd'. Toen midden jaren negentig ZOB-UGO, nu Zorg om Boer en Tuinder Oost, werd opgericht, was het de intentie om als lotgenoten van de **Zelfhulp Organisatie Bedrijfsbeëindigers (ZOB)** onszelf over 10 jaar overbodig te maken. Ons doel als ervaringsdeskundigen was, door meer bekendheid aan bedrijfsbeëindiging te geven door 'Erover te praten', het taboe rondom bedrijfsbeëindiging te doorbreken. Ook wilden we door herkenning en erkenning van de situatie, waarin de boeren- en tuindersgezinnen zaten, hen sociaal en emotioneel ondersteunen.

Inmiddels zijn de 10 jaar allang verstreken, maar helaas is Zorg om Boer en Tuinder nog meer nodig dan ooit.

Voorals omdat de problematiek steeds complexer is geworden. Inmiddels staat ZOB dan ook voor Zorg om Boer en Tuinder. Was het in de beginjaren vooral het verwerken van het loslaten van het bedrijf, om welke reden dan ook (gezondheid, financieel, geen opvolger, dierziektes), nu komt er steeds meer druk vanuit de maatschappij, de regelgeving (soms met terugwerkende kracht) en komt de agrarische wereld onder soms grote kritische druk te staan.

Dit geeft weer andere problematiek, zoals machteloosheid, niet gewaardeerd voelen en psychische druk. Ook vraagt het naast ervaringsdeskundigheid andere deskundigheden.

Hiervoor is het van belang dat de ZOB-vrijwilligers een beroep kunnen doen op en/of samen kunnen werken met een netwerk van agrocoaches en erfbetreders. Erg belangrijk voor ons ZOB-werk waren de keukentafelgesprekken en bedrijfsbezoeken, waarbij het vooral om **VERTROUWEN** ging.

De kern en de kracht van Zorg om Boer en Tuinder is en blijft: "Onafhankelijkheid". We hebben geen ander belang, dan het belang van de boer en tuinder en zijn gezin. 'Een luisterend oor' bieden en 'ER ZIJN'. We hopen dan ook dat de vrijwilligers van Zorg om Boer en Tuinder, zolang het nodig is, in vol vertrouwen en zonder teveel in 'protocollen' te vervallen, hun zinvolle ondersteuning en keukentafelgesprekken kunnen blijven bieden.

Zelf kijken we met veel voldoening terug op onze ZOB-tijd en we blijven veel sympathie houden voor Zorg om Boer en Tuinder.

Het ga jullie goed !

Herman Logtenberg en Agnes te Molder

10. Organisatie stichting Zorg om Boer en Tuinder Nederland

Bestuur per 31 december 2018

Piet Boer	Voorzitter
Peter Jilesen	Secretaris
Wim Biemans	Penningmeester
Hanneke Meester	Landelijk Coördinator
Arie Aalberts	Portefeuillehouder Opleiding en training
Jannie Lamberts	Portefeuillehouder Communicatie

Secretariaat

Nanneke Brummer	Secretariaat ZOB Landelijk
-----------------	----------------------------

Regiocoördinatoren

Pieter Knijff (tot 1 september) en Claudia Hooiveld met ingang van 1 september 2018	Regio Noord
Wim Biemans	Regio West
Henk Slagman	Regio Oost
Wim Verbeek	Regio Zuid

Regiocoaches

Anneke Piersma	Regio Noord
Josje de Koning	Regio West
Lizanne Roeleven	Regio Oost
Johan Weerkamp	Regio Zuid

Werkgroepen

– Piet Boer, Wim Biemans, Arie Aalberts, Henk Slagman en Peter Jilesen	Sponsoring
– Arie Aalberts, Lizanne Roeleven, Bertina Sian	Opleiding en training
– Jannie Lamberts, Christel van Raaij en Anneke Schaapveld	Communicatie

Adviseurs

Christel van Raaij	Communicatie
Lizanne Roeleven	Training en Coaching
Anne Marie van Oldeniel	Organisatie
Anneke Schaapveld	Website